

Svar på fråga 2023/24:528 Maj Karlsson (V)
Skyddade boenden som tvingas stänga

Maj Karlsson har frågat mig om jag avser att vidta åtgärder i och med den allvarliga utvecklingen att skyddade boenden tvingas stänga.

Regeringens utgångspunkt i detta sammanhang är den enskildes rätt till stöd, hjälp och skydd vid utsatthet för våld och andra övergrepp. Skyddat boende kan vara en avgörande insats i akuta, alltför ofta livshotande situationer. Den riktar sig till en av vårt samhälles mest sårbara grupper som vanligtvis har omfattande behov av vård och omsorg. Trots detta har insatsen skyddat boende under lång tid inte varit närmare reglerad.

Till kommunens ansvar hör enligt socialtjänstlagen (2001:453) att vid behov ge stöd och hjälp till brottsoffer. Med socialtjänstlagen kan genomförandet av insatser, exempelvis skyddat boende, lämnas över till en annan kommun, en ideell organisation eller en vinstdrivande aktör. I tillämpliga delar omfattas utföraren då av regelverket som gäller för

socialtjänsten, men kommunen behåller det yttersta ansvaret för insatsens kvalitet. Det är den enskilda kommunen som avgör om – och i så fall till vem – genomförandet av en insats ska lämnas över. Denna möjlighet har funnits i flera årtionden och har i sig inte något samband med regeringens aktuella lagförslag om skyddat boende.

Som framgår av regeringens proposition 2023/24:31 Stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende har brister i skyddade boenden varit kända under lång tid, bl.a. i fråga om situationen för medföljande barn. Grundläggande faktorer som bemanning, kompetens och tillgänglighet varierar betydligt mellan boenden. Med hänsyn till våldsutsattas behov och intressen är det alltså nödvändigt att skärpa kraven på kommuner, regioner och utförare.

Samtidigt är regeringen angelägen om att ideella organisationer även fortsättningsvis ska kunna bedriva brottsofferstödande verksamhet. För insatser som kompletterar kommunernas ansvar kan kvinno- och tjejjourer ta del av omfattande statsbidrag från Socialstyrelsen. Dessutom finns ett tillfälligt statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i skyddade boenden som drivs av ideella organisationer. Sedan den 1 februari 2022 har direktupphandlingsgränsen för vissa sociala tjänster såsom skyddat boende höjts och sedan den 1 januari 2023 kan kommunerna med stöd av lagen (2016:1145) om offentlig upphandling reservera deltagande i upphandling för idéburna

aktörer, t.ex. vid anskaffande av denna tjänst.

Upphandlingsmyndigheten har också nyligen fått ett uppdrag att ta fram en vägledning och genomföra utbildnings- och rådgivningsinsatser till kommuner och idéburna aktörer i syfte att underlätta tillämpningen av upphandlingsreglerna när kommunerna köper tjänsten skyddat boende från sådana aktörer.

Sammantaget bedömer regeringen att ideella kvinnojourer har goda förutsättningar att verka både som självständiga företrädare för det civila samhället och – när de själva väljer det – som utförare av tjänster på kommunernas uppdrag.

Stockholm den 7 februari 2024

Camilla Waltersson Grönvall